

Tampereella, 17.03.2023

Lausunto 2/23

Sosiaali- ja terveysministeriölle,

Viite: Lausuntopyyntö VN/758/2023

Asia: Transfeminiinit ry lausunto

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua asiassa.

Toteamme, että koska asetusmuutosten pääasiallinen tarkoitus on päivittää asetuksia muutetun lainsäädännön osalta, muutokset asetuksissa ovat kannatettavia. Kiinnitämme kuitenkin huomiota käytettyihin sanavalintoihin, joista osa on mielestämme esimerkiksi vammaisryhmiä syrjiviä, samoin kiinnitämme huomiota eräisiin sukupuolitettuihin termeihin, jotka transtaustaisten henkilöiden ollessa kyse eivät nyt esitetyssä muodossa mahdollista lomakkeiden käyttöä.

A) Lausunto koskien "Valtioneuvoston asetus raskauden keskeyttämisestä annetun asetuksen muuttamisesta"

- 1) Lausunnon 3§ osalta, jossa viitataan "omakätiseen allekirjoitukseen" olisi mielestämme perehdyttävä taustamuistioon kuitenkin oikeampi ilmaisu "henkilön oikeaksi todennettu allekirjoitus", jolloin myös digitaalinen allekirjoitus on sen salliessa mahdollinen.
- 2) Asetusmuistiossa, sen sivulla 5(9) on ilmaisu, joka on sisältää näkemyksemme mukaan vammaisia kohtaa rakenteellista syrjintää. Sanat ruuminvika ja vajaamielisyys tulisi korvata nykyaikaisemmilla ja syrjimättömillä termeillä kuten "ruumiinvamma" ja "kehitysvammaisuus". Sanan "vajamielisyys" käytöstä on luovuttu jo aikojen sitten.

B) Lausunto "Sosiaali- ja terveysministeriön asetus raskauden keskeyttämisestä ja steriloinnista koskevista lomakkeista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (10693/2008) muuttamisesta"

- 1) Lomakeasetuksen osalta toteamme, että liite 5. lomakkeen AB4 ST2 lomakkeessa kohta 12 ei ole sukupuolineutraali, termi sen kohdassa 1 "nainen", estää juridisesti raskaana olevan miehen osalta kohdan käytön, termi "raskaana oleva", olisi asiallisempi.
- 2) Lomakkeessa AB1 kysytään kohdassa 1 kaikkia aikaisempia sukunimiä. Käytettävissä oleva tila ei tätä välttämättä mahdollista ja kun on tiedossa, että henkilötunnuksen perusteella ne tarvittaessa voidaan selvittää ja minkä lisätiedon tässä kohdassa kyseenalaistamme, riittää mielestään pelkästään sukunimi.
- 3) Lomakkeessa AB1 sen kohdassa 10 ja kohdassa 23.1 on käytetty sana "nainen", oikea olisi raskaana oleva, viitaten edellä toteamaamme.
- 4) Lomakkeessa AB2 kysytään kaikkia aikaisempia sukunimiä. Käytettävissä oleva tila ei tätä välttämättä mahdollista ja kun on tiedossa, että henkilötunnuksen perusteella ne tarvittaessa voidaan selvittää ja minkä lisätiedon tässä kohdassa kyseenalaistamme, riittää mielestään pelkästään sukunimi.
- 5) Asetusmuistiossa on käytetty sanaa "ruuminvika", mikä tulisi korjata asiallisemmalla sanamuodolla, kuten "ruumiinvamma".

C) Steriloimista koskevat lomakkeet

Myös lomakkeessa ST1 kysytään kaikkia sukunimiä, mikä mielestämme ei edellä olevaan viitaten ole tarpeellista.

Muilta osin, emme transtaustaisia henkilöitä edustavana järjestönä näe huomautettavaa asetusten tai liitteenä olevien lomakkeiden osalta.

Transfeminiinit ry – Transfeminina rf

Toiminnanjohtaja

Tanja von Knorring